

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

15 februari 2022

Kenmerk

Z/22/037743 / D/22/050327

Portefeuillehouder

Danny de Vries

Portefeuille

Openbare Orde en Veiligheid

Opsteller

Heijsman, Marnix

Onderwerp

Veiligheidsbeeld 2021 gemeente Oudewater

Kennisnemen van

Het gemeentelijk veiligheidsbeeld over het jaar 2021

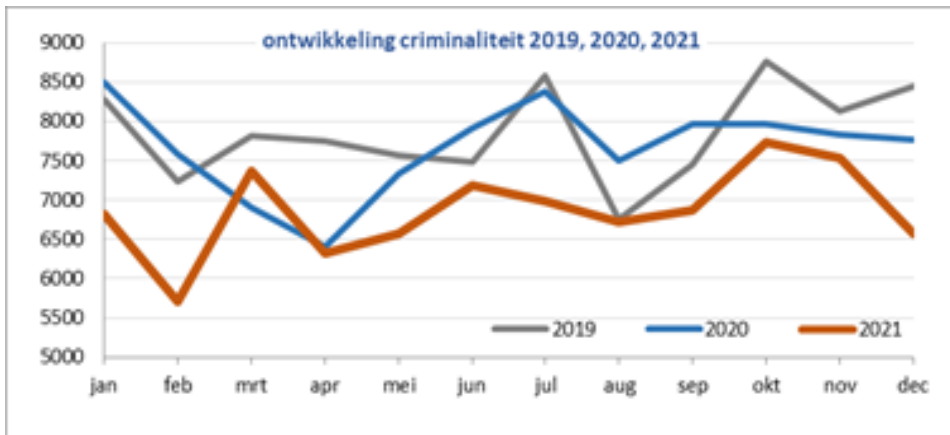

Inleiding

Via deze raadsinformatiebrief(rib) informeren wij u over de resultaten van het gemeentelijk veiligheidsbeeld 2021 gemeente Oudewater. In het veiligheidsbeeld worden de geregistreerde criminaliteitscijfers over het jaar 2021 bekend gemaakt. In het vervolg van deze rib volgt een samenvatting van de belangrijkste resultaten en ontwikkeling voor de gemeente Oudewater. In bijlage 1 treft u het totaaloverzicht van de geregistreerde criminaliteit in de gemeente Oudewater over het jaar 2021. Ook de cijfers over voorgaande jaren zijn in dit overzicht meegenomen, hierdoor zijn ook ontwikkelingen over de jaren heen zichtbaar.

Regionaal veiligheidsbeeld 2021

De totale geregistreerde criminaliteit is gemiddeld in de regio Midden-Nederland in 2021 met -10% gedaald ten opzichte van 2020. In maar liefst 35 van de 39 gemeenten is er sprake van een daling. Bij 20 gemeenten is de daling van de totale geregistreerde criminaliteit zelfs -10% of meer. Opvallende dalers: woninginbraak (-20%), geweld (-12%), autokraak (-16%), jongerenoverlast (-15%). Opvallende regionale stijger: personen met verward gedrag (+10%). De coronamaatregelen hebben natuurlijk invloed op de criminaliteitscijfers. De avondklok in de eerste maanden van 2021 en de lockdown in december zorgen voor een afname van de totale geregistreerde criminaliteit. Tegelijkertijd waren er ook in 2020 diverse maatregelen tegen corona.

(figuur 1 ontwikkeling criminaliteitscijfers regio Midden-Nederland 2019,2020,2021)

Veiligheidsbeeld 2021 gemeente Oudewater

Kijkend naar de geregistreerde criminaliteitscijfers over 2021 in de gemeente Oudewater (zie voor het totale overzicht bijlage 1) zien we terug dat de totale geregistreerde criminaliteit in de gemeente Oudewater met 4% is gedaald ten opzichte van 2020. Oudewater kent daarmee een iets minder gunstige ontwikkeling dan de gemiddelde regionale ontwikkeling (-10%). Zichtbare dalers in de geregistreerde criminaliteitscijfers zijn winkeldiefstal (-67%), brom-, snor-, fietsdiefstal (van 21 naar 12, -43%), jongerenoverlast (van 47 naar 33, -30%) en woninginbraak (van 38 naar 19, -50%). Deze vier delicten daalden harder dan het regionaal gemiddelde. Woninginbraak staat zelfs op het laagste punt sinds 2018. Vanwege de lage absolute aantallen in Oudewater kunnen procentuele stijgingen en dalingen snel groot zijn.

(Figuur 2 ontwikkeling criminaliteitscijfers Oudewater 2019,2020,2021)

In het oog springende stijgers zijn het aantal autokraken (van 9 naar 15, +67%), geweld totaal (van 16 naar 23, +44%) en het aantal meldingen van fraude (van 53 naar 69, +30%). In reactie op de toename van het aantal autokraken geeft de politie aan dat 12 van de in totaal 15 gepleegde autokraken hebben plaatsgevonden in de eerste drie maanden van 2021. Na analyse is gebleken dat er verschillende goederen werden weggenomen, waaronder airbags en sturen. Bij dit type diefstal kan er sprake zijn van mobiel banditisme. Dit is een vorm van georganiseerde criminaliteit, waarbij rondtrekkende bendes vaak in korte tijd delicten plegen. Het aantal geweldsincidenten lijkt na een daling in 2020 in 2021 weer op het niveau van 2019 te liggen. De politie gaf in dat kader aan dat uit analyse blijkt dat een aantal incidenten dubbel in het registratiesysteem voorkomt, het feitelijk aantal incidenten ligt dus lager dan het geregistreerde totaal. Ten aanzien van de stijging van het aantal meldingen van fraude (+30%) geeft de politie aan dat deze stijging voor een deel te wijten is aan de opkomst van cybercriminaliteit. De stijging van deze 'nieuwe' vorm van criminaliteit in de lokale cijfers past ook in de landelijk plaatsvindende trend naar minder traditionele vormen van criminaliteit (zie ook alinea 'toename minder traditionele vormen van criminaliteit').

Toename minder traditionele vormen criminaliteit

Kijkend naar de criminaliteitscijfers als totaal, zien we dat ook in Oudewater de landelijk plaatsvindende verschuiving van traditionele - naar minder traditionele criminaliteit (zoals ondermijnende- en digitale criminaliteit) aan terrein wint. Over de jaren heen zien we een verschuiving van de meer zichtbare criminaliteitsvormen als woning- en bedrijfsinbraken, autokraken en vernielingen etc. (criminaliteit met hoge aangiftebereidheid), naar minder zichtbare en ondermijnende vormen van criminaliteit, zoals fraude, cybercrime en witwassen. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de stijgende trend van het aantal (online)fraudemeldingen in de gemeente. Deze stijging is deels te wijten aan de opkomst van cybercriminaliteit. Dit is een 'nieuwe' vorm van criminaliteit die zich niets aantrekt van gemeentegrenzen en daarnaast vrij makkelijk te plegen is. Je hoeft tegenwoordig geen digitaal specialist te zijn om phishing of WhatsApp fraude te plegen. Tegelijkertijd zien we dat de maatschappelijke weerbaarheid tegen deze vorm van criminaliteit niet in hetzelfde tempo is

meegegroeid. Preventie en bewustwording is ook bij dit type criminaliteit van groot belang. De verwachting van deskundigen is niet voor niets dat digitale criminaliteit qua omvang – maar met veel grotere impact – de fietsdiefstal van de toekomst gaat worden. Aan de andere kant merken bij de verschuiving naar minder traditionele vormen van criminaliteit op dat ondermijning zich nog onvoldoende laat vertalen in de cijfers. Het gaat vaak om delicten die niet direct zichtbaar zijn en waarin niet één persoon, maar de maatschappij het slachtoffer is (bijvoorbeeld drugshandel en witwassen), of er is een lage meld- en aangiftebereidheid vanwege lage bewustwording of angst voor represailles.

Start gebruik Veiligheidsinformatie beeld systeem in 2022 (VIB systeem)

Tot slot willen wij u ten aanzien van de criminaliteitscijfers informeren over het in gebruik nemen van het door de veiligheidscoalitie Midden-Nederland aangeboden Veiligheidsinformatie beeld systeem (VIB systeem). Het VIB systeem is een soort dashboard waarin de actuele geregistreerde politiecijfers op een geografische kaart van de gemeente worden weergegeven. In het systeem kunnen we voor verschillende type incidenten (bijv. het aantal fietsdiefstallen) in een oogopslag zien in welke hoeveelheid, op welke dagen (hottimes) en op welke locatie (hotspots) deze zich voordoen en/of zich in het verleden hebben voorgedaan. Het VIB systeem helpt deze cijfers ook inzichtelijk te maken, bijvoorbeeld vanuit grafieken en het draaien van trendanalyses. In de kern geeft het VIB een impuls aan informatie gestuurde veiligheidsaanpak en het gebruik van actuele data. Hierdoor zijn we sneller in staat te bepalen in welke buurt en voor welk type incidenten eventuele interventies nodig zijn. Maatwerk acties zijn beter mogelijk, ook in de communicatie over veiligheidsvraagstukken richting de inwoners. Op dit moment werkt de gemeente in samenwerking met de politie aan een werkwijze om het VIB systeem in de dagelijkse praktijk toe te passen. Begonnen wordt met de veiligheidsthema's Veel Voorkomende Criminaliteit (fietsdiefstallen, autokraken e.d) en de High Impact Crimes (woninginbraken en overvallen).

Kernboodschap

In 2021 is het totaal aantal geregistreerde meldingen over misdaad en overlast in Oudewater met -4% gedaald ten opzichte van 2020. Met name het aantal brom-, snor-, en fietsdiefstallen, woninginbraken en meldingen jongerenoverlast is flink gedaald. Opvallende stijgers zijn het aantal autokraken en het aantal meldingen van online fraude. De stijging van het aantal online fraudemeldingen past in de landelijke trend van een toename in cybercriminaliteit. Omdat Oudewater een relatief kleine gemeente is, kunnen procentuele stijgingen en dalingen snel groot zijn.

Het is bekend dat dat de cijfers over misdaad en overlast sterk kunnen verschillen tussen de verschillende jaren. We houden de ontwikkelingen daarom goed in de gaten en grijpen in als dat nodig is. Veilig samenleven en eerlijk werken moet vanzelfsprekend zijn in Oudewater. Als gemeente trekken we samen op met de politie, inwoners en ondernemers om te zorgen dat dat zo blijft.

Financiën

N.v.t.

Vervolg

Het veiliger maken van onze samenleving vraagt om een gezamenlijke inspanning. Dat kan alleen als de politie, inwoners, bezoekers en gemeente met elkaar optrekken. Welke activiteiten bij deze inspanningen horen staan verwoord in het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022. In de loop van 2022 werken we aan een nieuwe integraal veiligheidsplan voor de jaren 2023-2026. Ook de resultaten uit het veiligheidsbeeld zullen bij het opstellen van dit nieuwe integraal veiligheidsplan worden meegenomen.

Bijlagen

1. Veiligheidsbeeld 2021 gemeente Oudewater D/22/051356
